

Kávésok Lapja

XIX. évfolyam

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja
Megjelenik kéthetenként

17. szám

Szerkesztőség:

Budapest VIII, József-krt 38. 1/5. Tel: 130—375.

Felelős szerkesztő:

GOSZTONYI JENŐ

Kiadóhivatal:

Budapest, VIII. Röck Szilárd u. 31. Tel: 131—400

Emlékeztető

NE FELEDKEZZÉK MEG, HOGY . . .

Szeptember 5-ig megfizetendő a III. negyedévi üzletbér második részlete.

Szeptember 6-ig megfizetendő a vigalmi adóközösségben nem lévő, nem átalányozott kávéházak vigalmi adója.

Szeptember 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai megfizetni szeptember havi forgalmi adóátalányukat.

Megjelent a
Kávésipari Tájékoztató
II. kiadása.

A kávéipari mestervizsga anyaga, Kapható az Ipartestület Irodájában.

Minden vendéglátó iparosnak nélkülözhetetlen a
VENDÉGLÁTÓIPARI KORLÁTOZÁSOK
(a vendéglők, kávéházak, kávémérések (espressók),
penziók, kifőzések korszmák üzem. és árkorlátozásai)
Ára: 3.50 P.

A Vendéglátóipari Korlátozások I. pótléka
(az 1942. március 6. óta megjelent újabb rendeletek.)
Ára: 3.— pengő.

A Vendéglátóipari Korlátozások II. pótléka
(tartalmazza az egységes vendéglátóipari árakat
szabályozó 14.000—1943. K. M. sz. rendeletet.)
az időközben kiadott módosításokkal és magyarázatokkal
együtt.
Ára: 4.— pengő.

A Vendéglátóipari Korlátozások és pótlékai kaphatók a testület irodájában.
Mindhárom füzet együttesen 10.— P.

Szeptember 20-ig befizetendő a vigalmi adóközösségben levő kávéházak vigalmi adója.

Szeptember 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből elvont kereseti- és pótdadó.

A vendéglátóipar és a feketepiac

Gondolatok a szakmai önellátásról

A rendkívüli idők közepette hatóságaink egyik legnehezebb feladata a közellátás biztosítása és ennek érdekében a kinövések és visszaélések letörése.

Nagy, súlyos feladat, melynek célja, hogy milliók mindennapi kenyerét és elsőrendű szükségleteit biztosítsa, olyképp, hogy azok ára és beszerzési lehetősége mindenki részére elérhető legyen. Ezt a célt szolgálja a termelők kötelező beszolgáltatási rendszere, majd az egyenletes kiosztást biztosító — sok mindenféle elsőrendű élelmezési cikkekre vonatkozó — jegyrendszer.

Nálunk a háborus gazdálkodás először a fogyasztás szabályozásával — a jegyrendszer bevezetésével — kezdődött és csak fokozatosan terjedt ki az egyes termékek zárolására és kötelező beszolgáltatására, míg végre ez év folyamán az egész termésre kiterjesztett, olyképp, hogy minden termelő köteles a reá eső mennyiséget a hatósági megbizottaknak felajánlani és a megállapított áron átadni.

Kétségtelen, hogy ezek a rendelkezések olyan széleskörű szervezetet és ellenőrzési rendszert igényelnek, hogy a leggondosabb és legmesszebbmenő felügyelet mellett is egyes cikkek és mennyiségek nem kerülnek az arra jogosított szervekhez, de zugban, titokban, „feketén“ kerülnek azokhoz, akik a felhajtott árakat meg tudják fizetni.

Kétségtelen, hogy a jegyrendszer a legdemokratikusabb elven, minden ember egyenlőségén alapulva

Putnoki likőr, rum, pálinka, kitűnő minőség

— egyes nüancoktól eltekintve — mindenkinek egyforma részt juttat, holott nem mindenkinek egyforma az étvágya, életmódja, és a — zsebe. S minthogy mindenki igyekszik életstandardját fenntartani, ahhoz a legvégsőig ragaszkodik és azért minden áldozatot meghoz. Ez már az emberi természet hibája.

Ennek a helyzetnek a hatásait érzi és sínyli a vendéglátóipar. A békében megszokott bőséges és lepedőnagyságú étlapoktól eljutottunk a napi előirt mennyiségű egyszerű ételig — mert több tilalmas, de ezek adásai is elő vannak írva, sőt azok legtöbbszörhez jegy is kell, ami nincs, vagy amit a vendég nem akar adni, arra hivatkozva, hogy „az otthon is kell”. A vendég többfélét, vagy mondjuk másfélét követel, nagyobb adagokat és ha csak mód van rá, „jegy nélkül”.

A vendéglátóiparos pedig küzd, tiltakozik, ellenkezik, összeütközések, szóváltások vannak, amíg végre megadja magát és ad a vendégnek, ha nincs is miből.

Amikor azután elszámolásra kerül a sor, hiányzik a kenyérgy, a husgy, a lisztgy, a zsírgy, ami nélkül újabb ellátmányra nem számíthat.

A hiányzó jegyeket megszerezni nem lehet, a

Családi sör

0,7 literes és

1¹/₂ literes palackokban.

Kőbányai Polgári Sertőztele

gyártmánya.

NATIONAL

és egyéb ellenőrző pénztárgépek,
speciális üzeme - Karbantartás, javítás
összes kellékek, eladás, vétel,
csere.

Monhalt János műszerész
mester

Budapest, III.; Lajos-u. 107,

Telefon: 362-761.

hatóság ragaszkodik az előírásokhoz, csak annyi anyagot utal ki, amennyiről jegyet szolgáltatnak be. A hiányzó készleteket pedig pótolni kell, hogyan, honnan és minő áron — ne beszéljünk róla.

Maga az a tény, hogy egyes vendéglátóiparosok vevőként jelentkeznek, akik minden áron meg akarják szerezni a szükséges mennyiséget, felhajtják az árakat. Ez circulus vitiosus, egy felfelé tendáló folyamat, melynek végét nem láthatjuk, illetőleg egy bizonyos, hogy a felemelt árak mellett is tönkre kell mennie ennek az iparosnak.

Tudjuk, hogyha a háboru véget is ér, a kötött gazdálkodás azután is pár évig megmarad és így foglalkoznunk kellene azokkal a lehetőségekkel, amelyek a vendéglátóiparon segíthetnének, anélkül, hogy a fennálló rendelkezések megsértessenek.

Tény az, hogy a hatóságok a vendéglátóiparosokat hivatalból igyekeznek a szükséges nyersanyagok egy részével ellátni. Viszont a fogyasztás szezon és a rendelkezésre álló nyersanyagok szerint változik.

Tudjuk, hogy a megállapított kontingensek felemelése és megváltoztatása nehézkes és komplikált.

Arra gondolunk tehát, hogy az ez évben életbe lépett beszolgáltatási rendszer mellett a termelő csak termésének reá kivett egy részét köteles beszolgáltatni. Ha feleslege van, azt is az illetékes átvevő szerveknek megállapított áron tartozik felajánlani.

Ezen a ponton látjuk a feketepiac egyes jelenségeit megfoghatóknak. Ezek a feleslegek kerülnek rendszerint zúgáron a zúgpiacra és ezek forgalma hajtja fel az árakat. Ha a többtermelt vagy megtakarított mennyiségek forgalma valaminő formában szabaddá tételnék és azok szabadon kerülnének a piacra, kétségtelen könnyítést idéznének elő, ezek közt is természetes verseny állana be, amely az árakat nivellálná.

Ezt olyanfomán véljük megvalósíthatónak, hogy

Jómezejlenésű, 43 éves, rk. vallásu

mestervizsgázott

(jelenleg is vezető állásban) ugy a kávéházi, mint a vendéglői szakmában nagy gyakorlattal rendelkező, reprezentációs kalkulációs, irodai munkakörben, beszerzésekben jártas szakember elhelyezkedne csak a fővárosban. Szíves megkereséseket levélben a kiadóhivatal útján kérek „Szakember” jellegre.

Börzsönyligeten (magyar Svájc)

a már épülő modern forrás-strandtól 10 percnyi-
re, a Riesner-forrás mellett gyönyörű erdőstel-
kek már P 2200-tól kaphatók. Csak készpénzért.
Kiszállítás díjtalan.

Parcellázási iroda: Budapest, Baross-tér 17. I. 9
Telefon: 424—373.

a vendéglátó iparosok akár egyenként, akár érdek-
képviselőik útján feljogosítottan, hogy egyes
számukra elsőrendű fontosságú cikkeket szabadon
vásárolhassanak, viszont a termelők engedélyt kap-
nának, hogy megmaradt és rendelkezésükre álló
készleteiket e jogosultaknak szabadon, minden tör-
vényes következmény nélkül adhassák el.

Kétségtelen, hogy a yvevő és eladó hamar meg-
találná egymást. A vendéglátóiparos kiesne a fekete-
piac vevői közül, ami a kereslet csökkenésével az
árakat is mérsékelné, a termelőnek nem lévén olyan
veszélyességi kockázata, mint a zúgpiac, szívesen
és könnyebben hozná a piacra rejtett vagy felesleges
árúját, az iparüző nem lenne kénytelen az árut a leg-
messzebbmenő áldozatokkal megkeresni és előcsalo-
gatni. Ha az előírt árnál többet is fizetne, mindeneset-
re kevesebbet, mint a zúgpiac, az ártöbblet nem
kerülne illegitim zúg- és lánckereskedők kezére, ha-
nem a termelőhöz magához.

Megkönnyebbülne az iparüző helyzete, a ható-
sági rendszabályok szankciói nem állnának feje fe-
lett lecsapásra készen.

Megszűnne a közönség panasa is, hogy egyes
iparüzők (mészárosok, hentesek, stb.) elsősorban a
vendéglátó iparosokat szolgálják ki.

A lényeg az, hogy a vendéglátó iparnak valami-
lyen formában és az adott lehetőségek mellett lehe-
tővé kellene tenni az önellátást. Ez uton azok a
mennyiségek is forgalomba kerülnének, amelyek ma
esetleg a fekete piac csatornáin jobbra-balra folynak.

Jó karban lévő

billiárdasztal

teljesen jó állapotban lévő, hibátlan posztóval
és 2-3 éves gumizással (mandíner), 15 dákóval,
4 prima golyóval **eladó.**

Továbbá 8 vascsőgy matracokkal, éjjeli szek-
rényekkel, porcellán laborok, metszett falitük-
rök, 10 márvány asztal fakerettel, vasalapzattal,
1 prima állapotban lévő nagy, kávéházi „Kallor”
kályha. Cim:

**Szépligeti Miklós Központi Szálloda és Káv-
háza, Jánesháza.**

Főzzük így:

I
Egy liter hideg vízbe tegyünk
3 evőkanál Franck cikóriakávét.

II
Forraljuk körülbelül 5 percig,
míg a habja teljesen el nem fő.

III
Főzés után álljon a főzet 3 percig,
hogy tökéletesen leülepedhessék.
De ne öntsünk hozzá hideg vizet!

IV
A főzetet szűrjük le kávéskannába.

Egymagában
vagy tejjel keverve
kitűnő!

KLISÉ:
STERBINSZKY

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likörkülönlegességek, főzelék és gyümölcskonzervek

A munkavállalók díjazása légvédelmi riasztás alatt

A m. kir. iparügyi miniszter ur 29.247—1943. sz. leiratában értesítette a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarát, hogy a kormány magasabb szempontokból milyen eljárás követését kívánja meg a vállalatoktól a légvédelmi riasztás miatt elmulasztott munkaórák díjazásánál. Eszerint a kormány kívánatosnak tartja, hogy a légiriasztás következtében elvesztett munkaidőt a vállalatok lehetőség szerint pótolhassák alkalmazottaikkal, hogy a munkavállalók javadalmazásukban ne rövidüljenek meg. A napi 8 órás műszakon belül a fél órát, ennél hosszabb munkaidő esetén pedig az egy órát meg nem haladó mulasztás idejére a munkaadó pótlás nélkül fizesse meg a teljes javadalmazást. Ha az elmulasztott munkaidő pótlása olyan módon történik, hogy a hatályban levő munkaidőrendelet szerint túlmunkának minősül, akkor az ilyen munkát a túlmunkára vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően kell díjazni. Az esetben, ha a munkaidő pótlása bármely okból akadályokba ütköznék, akkor a munkaadó a be nem pótoltt munkaidőre a teljes javadalmazás 80 százalékát fizesse meg. Természetesen abban az esetben, ha a szolgálati szerződés ennél kedvezőbb helyzetet biztosít az alkalmazottnak, úgy ez az irányadó.

Amennyiben a munkavállaló rendes munkáját a riasztás tartama alatt is tovább folytatni köteles (első légoltalmi csoportba tartozó légoltalmi telepek), akkor az ez idő alatt végzett munkát az egyébként járó teljes javadalmazásnál 30 százalékkal magasabban díjazza a munkaadó.

Azt a munkavállalót, aki a munkaadó vállalatában az óvóhelyen kívül személyes légvédelmi szolgálatot teljesít, úgy kell tekinteni, mintha munkahelyén rendes munkáját végezné. Az ilyen munkavállalóra ugyanaz a szabály, mint annál, aki a légiriasztás alatt munkahelyén tovább folytatni köteles munkáját.

Sváb - Rusznibogár Irtás jótállással

Vállaljuk üzemi helyiségek Sváb rusznibogár, egér és patkány elleni karbantartását.

Wonich féregirtó vállalat
Budapest, IV., Királyi Pál-u. 13b.
Tel: 189 585.

FRANÇOIS
PEZSÓ

Crémant Rosé
Transylvania sec

Gyakorlati tájékoztató az új bérrendszerről

Az 1943. július 1-én bevezetett új bérrendszer, amely a termelés terén a munkavállalók díjazása révén kívánja a kormány által célzott gazdasági egyensúlyt biztosítani, az előző hatósági bérszabályozásoktól eltérően a munkabéreknek nemcsak a legalsóbb határát írja elő kötelezőleg, hanem egyszersmind megállapítja azok fel mérvét is, súlyos büntetések kilitásba helyezése mellett. Az új bérrendszer alapos ismerete eként nemcsak magasabb gazdasági szempontból közérdekű, hanem a pontos végrehajtás minden munkaadónak egyénileg is érdeke. Ezekre a szempontokra tekintettel a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a bérszabályozó rendeletek szétágazó rendelkezéseiről az eddig kialakult gyakorlat és elvi döntések figyelembevételével Tájékoztatót készített, mely az egyes rendelkezéseket magyarázatokkal és gyakorlati példákkal világítja meg. A Tájékoztató a közérdekű szempontok figyelembevételével önköltségi áron, darabonként 30 fillérért, áll a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamaránál (V., Szemere-u. 6.) az érdeklődők rendelkezésére.

H I R E K

Értesítés a tanonciskolai beiratás tárgyában.

Szakirányú tanonciskolánkban a pótbeiratások nem az előző lapszámunkban közölt napokon lesznek, hanem kormányrendelet értelmében október hó végén, a tanítás pedig november hó eljén kezdődik. A pontos napokat október havi lapszámainkban fogjuk közölni.

Billiárdasztal, kertibutor

kártyaasztal szék, asztal, alpakka üvegáru stb

Fried, Király u. 44.

Kölesönzés!

Kölesönzés

Dietzl palackborok

Konyharuhák,

törülközők, lepedő stb. **nem műrostos,**
rendkívül olcsón

Weisz, Paulay Éde u. 58. udvarban jobbra

Halálozás.

Sulyos gyász érte *Szolominka* János kartársunkat, az óbudai Központi kávéház tulajdonosát. Felesége, *Szolominka Jánosné szül. Hell Anna* f. évi augusztus 14-én, életének 51-ik, házasságának 32-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. — A megboldogultat augusztus 16-án helyezték nagy részvét mellett örök nyugalomra a budafoki temetőben levő családi sírboltba.

A megélhetési költségek alakulása.

Nemrégén számolt be a Statisztikai Szemle a megélhetési költségek alakulásáról 1933-tól kezdve. Eszerint 1933-ban az árak még közel 10 százalékkal csökkentek, illetve a megélhetési költségek ennyivel kisebbedtek. 1934-bn a megélhetési költségek 0.6, 1935-ben 7.5, 1936-ban 6.1, 1937-ben 8 százalékkal nőttek, hogy 1938-ban 2.1 százalékkal csökkenjenek. 1939-ben 9.3 százalékos emelkedés következett be, a három háborus esztendőben, 1940-ben és 1942-ben a megélhetési költségek 18.5, 25.1, illetve 10.1 százalékkal emelkedtek, úgyhogy a háboru kitörése óta a drágulás, illetve a megélhetési költségek emelkedése a Statisztikai Hivatal statisztikája szerint 54 százalékos.

A IV. kerületi előljáró intézi az élelmiszerkihágási ügyeket.

A közellátásügyi miniszter hozzájárult ahhoz, hogy Budapest székesfőváros területén a kötöttforgalmu élelmiszerekkel való gazdálkodás rendjébe ütköző kihágási ügyek elsőfoku büntetőbírói elbírálását — a többi kerületi előljáró illetékességének kizárásával a polgármester egy kerületi előljáró kizárólagos illetékességi körébe utalhassa.

A leiratban foglaltak alapján Budapest terüle-

Minden időben

Planta!

Hungária borpince

hordós és palack fajborai kiválóak
iroda: **BUDAPEST, V., ZRINYI-U. 7.**
Telefon: 181-214

Vendéglősök. kávéháztulajdonosok. Terraszaik kivilágítására vezek a m kir, Honvéde mi Miniszter 104.737/Eln. 35-911, sz. rend. eng. szabadalmazott

„B O M B A” LÉGOLTALMI IRÁNYFÉNYBURÁT

Ára: drb-ként 3.50 P. Kapható: **Gerő Sándor,** műszaki negyk.-nél Bpest, VI., Ó. u. 21.

Tel.: 315-172.

Dr. Burgyán

rum és likörgyár
B u d a p e s t,

V., Thököly ut 34. Tel.: 225-780 és 227-770

tén a fentiekben körülírt kihágási ügyek elsőfoku rendőri büntetőbírói elbírálását a polgármester a IV. kerületi előljáró kizárólagos illetékességi körébe utalta. A polgármesternek ez a rendelkezése azoknak a kihágásoknak az elbírálására is irányadó, amelyekben a közellátásügyi minisztérium a már kiadott vagy később kiadandó rendeleteiben a kihágási eljárást a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntetőbírói hatáskörébe utalja és amelyekkel kapcsolatban a szakminiszternek a törvényben foglalt rendelkezések alkalmazása szempontjából a közellátásügyi minisztert kell tekinteni. A polgármesteri rendelkezés már életbelépett, s azt a folyamatban levő ügyekre is alkalmazzák.

90.000 hektoliter a tokajhegyaljai borkészlet.

A zemplénum megyei szőlészeti és borászati felügyelőség hivatalos kimutatása szerint a tokajhegyaljai borokban a közelmúltban egy kis áresés következett be, amit az export elmaradása idézett elő, de az árak még így is magasak. A borkészlet 80.000 hektoliter 1942. évi termésű új borból és 10.000 hektoliter különböző évjáratu őorból áll. Aszuborból igen jelentéktelen a készlet, pedig ezekben feltűnően nagy kereslet mutatkozik.

Több mint 100 éve

BPAUN.

Likör Brandy

Mária Terézia Brandy
St. Hubertus Likör
Kecskeméti Barack-pálinka

A mester- és segédvizsgák kölcsönös elismerése az európai államokban.

A nemzetközi kézműipari központ római tanácskozásán elhatározták, hogy a jövőben az európai államok kölcsönösen elismerik a mester- és segédvizsgákat. Az egyidejűleg hozott határozatok kimondták, hogy az európai országok a mester- és segédvizsgák tekintetében a német mintát veszik alapul. A frankfurti kézműipari intézet megbízást kapott az európai államok mester- és segédképzésének tudományos feldolgozására.

Kartársak!!

A Putnoki likörgyár „Gyomorbarát” elnevezéssel hazai gyógynövényekből párlás útján előállított kellemes zamatu keserülíkor különlegességet hozott forgalomba. Ajánljuk kartársainknak, tegyenek próbarendelést, hogy meggyőződjenek az áru kitűnő minőségéről. A gyár telefonszáma: 189—733. és 185—365.

FONTOS FIGYELMEZTETÉS!

Saját érdekében kérjük a vendéglős (kávés) kartársakat, hogy valódi GESSLER ALTVATER helyett más gyártmányu Altvatert, sem az öreg Altvater fejjel ellátott Gessler üvegből, sem más üvegből ne adjanak és erre személyzetüket is utasítsák.

Kartársaink figyelmébe

ajánljuk Weiss János újverbászi likőr- és rumgyáros bor- és szesznagykereskedőnek a Nemzetközi Vásáron kiállított és elsőrendűnek elismert Mocca-crém, Kupicás borát, likőreit, Brandyját, Borait, pálinkáit és rumfajtáit. Tel.: Újverbász: 58. és 78. sz.

A Zwack likörgyár elsőrangú likörjén és Unicumján kívül kitűnő minőségű Gin-t, whisky-t és Wodkát is gyárt.

Alexanderwerk

DAGASZTÓ- ÉS HABVERŐGÉPEK
BURGONYAHÁMOZÓGÉPEK
BEÉPÍTETT MOTORRAL.
KONYHAI- ÉS CUKRÁSZIPARI GÉPEK

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE

ERDŐSS PÁL ÉS TÁRSAI

BUDAPEST, IX. MESTER-UTCA 57.

TELEFON: 342-946

Csakis PIATNIK KÁRTYÁT!

Uj telefon: 426—117.

SIDOL

vegyitermékek gyára R.-T.

Budapest, XIV. Cserei-u 14.
Telefon: 2-966-86, 2-968-94.

MEZŐGYÁNI PEZSGÓGYÁR

VI. Almássy-utca 3. Telefon 423-594. — CASINO — FOR-YOU

Berkovits

papírárgyár-kávéházi, éttermi és cukrászati kellékek

Budapest, VII. Sip utca 4.

Telefon: 223—891.

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József rakpart 6.

Telefon: 183-439. — Üveg és porcellán

NAGY IGNÁC

pincel felszerelési
cikkek raktára

BUDAPEST, VII., KÁROLY KÖRUT 9.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, u. m.: borszivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkek stb.

Telefon: 423 329, 423-363.

Előfizetési díj:

Ipartestületi tagok részére tagsági díj fejében, előfizetőknek egész évre 30.— pengő.

Felelős kiadó:

MEGGYES ISTVÁN

Nyomta: Hoffmann és Társa könyvnyomdája
Budapest, VII., Kazinczy-utca 5.

Kristály ásványos forrásvíz csak Szent Lukács védjeggyel eredeti